

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ

PAŽYMA

DĖL ŽMONIŲ UŽKREČIAMŲJŲ LIGŲ PROFILAKTIKOS IR KONTROLĖS
ĮSTATYMO NR. I-1553 11 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIII-4216
PROJEKTO (NR. TAP-20-37); TAIS NR. 19-15854(2))

2020-01-23 Nr. NV-204

Vilnius

Projekto rengėjas: Sveikatos apsaugos ministerija.

Projekto tikslas: pateikti Vyriausybės išvadą dėl Seimo narės V. Aleknaitės – Abramikienės pasiūlymo (Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektas) *reglamentuoti nepilnamečių asmenų iki 16 metų imunoprofilaktikos klausimus, siekiant užtikrinti balansą tarp paciento teisės sutikti ar atsisakyti gydymo, jį atstovaujančių asmenų (tėvų) teisės nuspręsti dėl vaiko interesus atitinkančios sveikatos priežiūros ir viešojo intereso apsaugoti visuomenę nuo pavojingų.*

Dabartinė situacija: šiuo metu Žmonių užkrečiamųjų ligų įstatyme nustatyta, kad imunoprofilaktika atliekama *tik asmeniui sutikus. Skiepijimas Lietuvoje nėra privalomas.* Specialių taisyklių, taikomų nepilnamečių asmenų planinei imunoprofilaktikai, įstatyme nėra. Lietuvos sveikatos priežiūros sistemoje galioja taisyklė, jog pacientui, išskyrus būtiniosios medicinos pagalbos paslaugų teikimo atvejus, sveikatos priežiūros paslaugos teikiamos tik su jo sutikimu, o nepilnamečiam pacientui iki 16 metų - tik su jo atstovų sutikimu. Atitinkama nuostata numatyta ir dėl imunoprofilaktikos: atliekama tik su asmens sutikimu.

Projekto esmė: siūloma *nepritarti įstatymo projektui, kuriuo siūloma įvesti specialią taisyklę planinei imunoprofilaktikai nepilnamečių iki 16 m. atžvilgiu.* Pateikiami šie argumentai:

- įstatymo projekto nuostatos kad nebūtinas sutikimas, kai yra epidemijos grėsmė arba ligos protrūkis, kurio negalima suvaldyti kitomis užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės priemonėmis, prieštarauja Pacientų teisių ir žalos sveikatai atlyginimo įstatyme įtvirtintai paciento teisei – draudimui teikti sveikatos priežiūros paslaugas be paciento sutikimo;
 - įstatymo projekto nuostatų skiepyti vienvalentėmis vakcinomis nebūtų galimybių prikiškai įgyvendinti, kadangi nėra tokių vakcinų pasiūlos;
 - yra įrodymų, kad skiepijimų aprėptys yra didesnės šalyse, kuriose skiepijimas nėra privalomas (Skandinavijos ir Šiaurės Europos šalys);
 - kiekviena užkrečiamoji liga pasižymi savitais epidemiologiniais dėsningumais, todėl užkrečiamosios ligos grėsmė ir našta visuomenei nevisados priklauso nuo epideminio sergamumo;
 - įstatymo projektu siūlomi įgyvendinti tikslai: *sureguliuoti nepilnamečių asmenų iki 16 metų imunoprofilaktikos klausimus, kad būtų užtikrintas tinkamas balansas tarp paciento teisės sutikti ar atsisakyti gydymo, jį atstovaujančių asmenų (tėvų) išimtinės teisės nuspręsti dėl vaiko interesus atitinkančios sveikatos priežiūros ir viešojo intereso apsaugoti visuomenę nuo pavojingų ir itin pavojingų ligų plitimo,* įgyvendinami kitomis esamomis priemonėmis, numatytomis Žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatyme ir Nacionalinėje imunoprofilaktikos 2019-2020 metų programoje;
 - tarptautinės organizacijos vietoj priverstinio skiepijimo rekomenduoja intensyviau vykdyti komunikavimo veiklą ir didinti informuotumą apie skiepijimo naudą, nustatyti reikalavimą reguliariai tikrinti skiepijimo statusą, taip pat nuolat užtikrinti galimybę pasiskiepyti įvairiais gyvenimo etapais, siekiant padidinti skiepijimo aprėptis ir valdyti užkrečiamąsias ligas.
- Atitiktis Vyriausybės programai:** tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų

neįgyvendina.

Derinimas: projektas suderintas su Teisingumo ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Nacionaliniu visuomenės sveikatos centru, Valstybine ligonių kasa ir Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centru.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pastabų projektui neturi.

Dalykinio vertinimo išvada: siūlytume projektą aptarti tarpinstituciniame pasitarime ir svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje.

Patarėja

Aurelija Urbonienė

Aurelija Urbonienė, tel. 8 706 63 813, el. p. aurelija.urboniene@lr.lt